



LA PARAULA DEL POBLE | TORELLÓ | 2022

Després de la recollida de paraules que es va fer en la primera fase del projecte LA PARAULA DEL POBLE, i del cribatge per descartar castellanismes, paraules comunes i altres de no tan nostres, les paraules finalistes són les següents disset:

**arramissar · barganyar · bèlit · burot · carlins · carrossaire · carxot · catxar ·
falatell · gofiada · mastufegar · pescallunes · pítima · porrona · porronada ·
refetó · vaques**

Les coneixes totes? Et proposem que completis el text del dors, col·locant aquestes paraules al lloc on els pertoca. Tingues en compte que una de les paraules es repeteix tres vegades i que en alguns casos hauràs de conjugar el verb per adaptar-lo al text.

Esperem que gaudeixis del relat!

Àpat de Festa Major

A mig matí, la nombrosa família de cal _____ prepara el gran dinar de Festa Major. És ple estiu i segurament farà molta calor, tot i que de matinada han caigut quatre gotes i ha refrescat a primera hora del matí. Aviat arribaran més familiars, cal posar fil a l'agulla per tal que tot estigui a punt.

Tots col·laboren en els preparatius, en aquesta família ningú no se'n salva. Aquest any, però, l'avi Feliu només mana perquè no pot aixecar-se de la butaca de la terrassa. No ha passat bona nit; fa dies que està afectat d'una _____ que no el deixa respirar bé i li ha fet perdre la gana. L'han assegut a l'ombra de la porxada i així podrà vetllar per la canalla que juga al jardí. Aquests ja remenen la pilota i s'empaiten. "Vigileu amb els xuts. Si _____ la pilota al teulat, s'haurà acabat la gresca!" –els adverteix l'avi.

"Avi! Assegut en aquesta butaca i tan ben guarnit només et falta el _____! Quin senyor rei carnestoltes més eixerit que tindríem!" –deixa anar el seu net, Fortià, i tots riuen en imaginar-se l'estampa. "Ja s'ho mereixeria, ja, ser el rei carnestoltes, després de tants anys de _____ i cap de colla."

Entretant, a la cuina hi ha un batibull d'estris, rialles, passes i cançons. Com cada any per Festa Major. Mans per tot arreu que tallen, aboquen, remenen, barregen, amaneixen i tasten. Mànigues _____ per evitar taques i, alhora, la calor que es comença a notar. "Quants serem al final?" –pregunta l'àvia. "Compta una vintena pel cap baix. Sempre hi ha qui s'hi afegeix a darrera hora" –respon la jove. El menjar no hi faltarà, hi ha de tot i més. I el beure tampoc. Una gran _____, sí senyor, digna d'un bon paladar.

La quitxalla ja té gana i, sobretot, set. Reclamen beure. Gots en filera plens d'aigua fresca que els serveix la tieta Concepció. "Fem _____? Sí, sí, va!" –convida la Gemma als seus cosins. I així, alhora, alcen els gots i s'empassen el líquid d'una volada. Corren cap a fora de nou, esverats com senglars. Rialles, crits i alguna empenta. "Ei, canalla, vigileu. Si _____ algun estri de l'avi, el tindrem de morros tot el dia. Si voleu que després us ensenyi a jugar a _____, no el feu enfadar" –diu l'àvia des de la cuina.

Presidint la taula, com és tradició a cal _____, ja hi ha la _____ plena de vi. Són ben pocs els que s'atreveixen a alçar-la per veure'n del broc. L'avi sempre encetava la ronda però avui haurà de ser un altre. En Martí, que enguany ja ha fet els vint anys, recorda el bateig en la seva primera _____ de Festa Major, la dels grans; però no ho comenta perquè li fa vergonya recordar que sort en va tenir del _____ que el va acompanyar a casa, després que l'esbronqués per haver estat enmig d'una picabaralla.

Ja són a taula, dringadissa de plats i coberts. L'àvia omple els plats i la resta els va repartint. El dinar és servit i després del pica-pica que fa les delícies dels més petits arriba el plat estrella, que també és tradició a la família: ni arròs, ni canelons, sinó trinxat guarnit amb els deliciosos _____ ben torrats. Ningú més que l'àvia sap fer un menjar tan bo, ni a la mateixa Cerdanya.

Encara que sigui el plat tradicional de la família per Festa Major, el trinxat no agrada a tothom. La Maria, germana de la Gemma, filles de l'hereu, no suporta el gust de la col. I va remenant el plat amb posat pensatiu. "Maria, deixa de _____ el trinxat, fes un esforç i menja una mica, filla" –li prega la mare.

La Maria fa cas a la mare. Dues cullerades, només. Tanca els ulls i pensa en el segon plat. Aquest sí que li agrada. Cuixa de cabrit al forn, amb xampinyons, patates i tomacons. I un suquet deliciós que convida a sucra-hi el pa que ha fornejat l'àvia, amb molla tova i gustosa com cap altra. De jove, l'àvia Assumpta havia ajudat la fornera del poble. Encara recorda les _____ que li sortien als braços després de tantes hores a prop del forn de llenya.

El pica-pica, el primer plat, el segon, el pa i les postres, quina manera d'atipar-se! I tot i així ha sobrat força menjar; demà a cal _____ podran dinar de _____, i que bons!